

Ügyszám: IV/938-3/2013

2013 JÚL 04.

Kezelőiroda:

Melléklet:

db

Magyarország Alkotmánybírósága részére!
1015 Budapest Donáti u. 35—45. 1535 Budapest Pf. 773.

Ügyszám: IV/738-2/2013.

Melléklet: 1db ügyvédi meghatalmazás

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [redacted] csatolt ügyvédi meghatalmazás által igazoltan Megbízom, [redacted] nevében és érdekében eljárva

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be a T. Alkotmánybíróságnak egy törvényi rendelkezés, továbbá az azon alapuló bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésük céljából a következők szerint:

Indítványom eljárásjogi jogalapját - az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, és az indítványozói jogosultságot - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése biztosítja.

Indítványozom, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 65. §-a alapján érdemi határozatával bírálja el az indítványt, végezze el bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 292. § (3) bekezdésének, valamint ennek alapján a Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság Fgy.Vh.1/2013/10., valamint a Kúria mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság Vh.Fgyf.5/2013/4. határozatának alkotmányjogi vizsgálatát, és állapítsa meg az alaptörvény-ellenességüket; s teljesítse a kifogásolt törvényi rendelkezésnek az Abtv. 41. § (1) bekezdése és a 45. § (4) bekezdése alapján a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal való megsemmisítését, ill. az eljárásra okot adó ügyben való alkalmazásuk kizártságát, avagy ezzel összefüggésben a jelzett bírósági határozatoknak az Abtv. 43. §-a alapján történő megsemmisítését.

A jelentős érdeksérelemre tekintettel tisztelettel indítványozom a soron kívüli eljárást és **kezdeményezem az Ügyfelem személyes meghallgatását is**. Utóbbit megalapozhatja, hogy az alapjogi biztos vizsgálata szerint is számos jelentős gond, ill. jogbizonytalanság, garancia-nélküliség van az ilyenfajta eljárásokban, melyek kihatással lehetnek az Ügyfelem esetének elbírálására nézve is. Erről, s a felfüggesztés, mint a jelen ügyben kvázi előre hozott és időhatárhoz sem kötött büntetés súlyáról, hatásáról érdemes lehet közvetlenül is számot adnia. A kifogásolt rendelkezés, ill. két döntés - megítélésem szerint – Magyarország Alaptörvénye 26. cikke (1) bekezdését, XXVIII. cikke (1)-(2) bekezdését sérti, az alább kifejtettek szerint. Egyszersmind a következő érvek és közjogi hivatkozások kitérnek azokra a körülményekre, lehetőségekre és feltételekre nézve is, amelyeket az Abtv. 28., továbbá 29. §-sai (főként itt az alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdés megléte tekintetében) megszabnak.

Jelen alkotmányjogi panaszt a [redacted] Ügyvédi Iroda képviseletében eljáró [redacted] ügyvéd úr 2013. május 6-án kelt és azonos tárgyban az Alkotmánybírósághoz címzett alkotmányjogi panasz kiegészítéseként, társ jogi képviselőként terjesztem elő. A [redacted] ügyvéd úr beadványában vázolt történeti tényállás és jogi okfejtés jelen indítványnak is alapját, ill. kiinduló pontját képezi. Kérem ennek a T. Alkotmánybíróság általi szíves figyelembe vételét és e két beadvány együttes kezelését.

Indokolás

A Vht. 292. §-a bírósági végrehajtó felfüggesztésével kapcsolatban az alábbiakat tartalmazza.

Felfüggesztés

292. § (1) Az elsőfokú fegyelmi tanács az eljárás alá vont személyt felfüggeszti a hivatalából, ha a büntetőeljárás során az eljárás alá vont személyt letartóztatták, illetőleg ha a fegyelmi vagy a büntetőeljárás során a felfüggesztés más fontos okból indokolt. A felfüggesztésre a feljelentő, valamint a miniszternek vagy a kamarának a képviselője indítványt tehet, továbbá azt a bíróság hivatalból is elrendelheti.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt indítványról a fegyelmi tanács 15 napon belül határoz. Ha az indítványt a feljelentéssel együtt terjesztették elő, a felfüggesztéssel egyidejűleg a fegyelmi eljárás megindításának kérdésében is dönteni kell.

(3) Ha a felfüggesztést a miniszter és a kamara elnöke is kérte, a fegyelmi tanács haladéktalanul megindítja a fegyelmi eljárást, és az eljárás alá vont személyt felfüggeszti a hivatalából. Ha ilyen kérelmet a fegyelmi eljárás során terjesztettek elő, a felfüggesztést szintén haladéktalanul el kell rendelni.

(4) A fegyelmi tanács a felfüggesztésről azzal a rendelkezéssel értesíti a végrehajtó letéti számláját vezető pénzforgalmi szolgáltatót, hogy a letéti számláról a számlavezető végrehajtó rendelkezésére ne teljesítsen kifizetést.

(5) A felfüggesztés tárgyában hozott határozatot kézbesíteni kell az eljárás alá vont személynek, az indítványt előterjesztőnek, továbbá a miniszter és a kamara képviselőjének. Az eljárás alá vont személy, továbbá a miniszternek és a kamarának a képviselője a határozat ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezést nyújthat be, amelynek nincs halasztó hatálya. A fellebbezésről a másodfokú fegyelmi tanács 8 napon belül határoz.

A Vht. 270. § (1)-(3) bek szerint az eljárás alá vont személyek fegyelmi ügyeit a bírósági végrehajtói fegyelmi bíróság (a továbbiakban: fegyelmi bíróság) bírálja el. Elsőfokú fegyelmi bíróságként a Budapest Környéki Törvényszék mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság jár el. Másodfokú fegyelmi bíróságként a Kúria mellett működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság jár el.

Előljáróban jelzem, hogy az alábbi közjogi érvek és hivatkozások a T. Alkotmánybíróságnak a 2013. június 11-i keltű, II/3484/2012. számú határozatának az indokolását is követik: annak megfelelően hivatkozom a korábbi alkotmány és a hatályos Alaptörvény egyező, ill. hasonló tartalmú rendelkezéseinek az idézhető relevanciájára. Így s ezért fontos hangsúlyozni, hogy a felfüggesztés jogintézményével kapcsolatban az AB a 32/2002. (VII. 4.) AB határozatban a következőket állapította meg:

Megállapítható, hogy a Kjtv. 104. §-ában ideiglenes intézkedésként szabályozott felfüggesztés a közjegyzői szolgálatra gyakorolt hatását illetően rendkívül súlyos intézkedés. Hatása – az indítvány benyújtását követően újonnan bevezetett – „határozott időre szóló hivatalból való felfüggesztés” nevű fegyelmi büntetéshez hasonló. Ez a Kjtv. 72. § (1) bekezdés e) pontjában és a 73. § (3) bekezdésében szabályozott felfüggesztés, mint fegyelmi büntetés, a hivatalvesztés fegyelmi büntetést követően a legsúlyosabb.

Az Alkotmánybíróság szerint azonban egy ilyen meggyőződést kifejező döntésre jogosító, kötöttség nélküli szabályozás az ismertetett speciális esetben, zárt körben és szabályozási környezetben alkalmas arra, hogy a fegyelmi bíróság objektív pártatlansága látszata iránt alapos okkal kétségeket ébresszen. Az Alkotmánybíróság szerint a fegyelmi bíróság "pártatlanságát", "a pártatlanság megfelelő látszatát" a Kjtv. 104. § (1) bekezdése c) pontja nem biztosítja. A Kjtv. 104. § (1) bekezdés c) pontja az ideiglenes felfüggesztéshez azt kívánja meg, hogy a felfüggesztésnek „oka” legyen és ez az ok „fontos” legyen. Nem tartalmaz azonban semmilyen más előírást arra nézve, hogy az oknak milyen természetűnek kell lennie (pl. a tényállás tisztázásával avagy a kötelezettségszegés súlyával, jellegével kell-e összefüggnie); nincs semmilyen rendelkezés, viszonyítási alap arra, hogy milyen szempontból kell ennek az oknak fontosnak lennie. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy e szabály a jelen esetben határozatlanságánál fogva sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére figyelemmel az 57. § (1) bekezdését. Ezért az Alkotmánybíróság a Kjtv. 104. § (1) bekezdése c) pontját a rendelkező részben írtaknak megfelelően megsemmisítette.

Így: az Alkotmánybíróság idézett, elvi tartalmú határozata a demokratikus jogállamisággal, továbbá a fair eljárás követelményével hozta összefüggésbe a kifogásolt rendelkezéseket. Ugyanez a jelen esetre nézve is megáll. Álláspontom szerint a Vht. támadott normája nyomán is, és különösen a jelen panaszban jelölt esetben a felfüggesztés olyan súlyos, egzisztenciális- és létbizonytalanságot is okozó, korai szankció, amelyre az Alkotmánybíróságnak ezúttal is indokolt figyelemmel lennie.

1. A Vht. 292. § (3) bekezdése sérti a bírói függetlenséget.

Egyértelmű, hogy a bírósági végrehajtók fegyelmi ügyeiben bírói típusú szerv jár el, amelyre alkalmazandó az Alaptörvények a bírói függetlenséget garantáló rendelkezése. Az Alaptörvény 26. cikke (1) bekezdése szerint:

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

Véleményem szerint e követelmények ellenére a Vht. - „Ha a felfüggesztést a miniszter és a kamara elnöke is kérte [...] az eljárás alá vont személyt felfüggeszti a hivatalából. Ha ilyen kérelmet a fegyelmi eljárás során terjesztettek elő, a felfüggesztést szintén haladéktalanul el kell rendelni.”- rendelkezései a bírák számára szinte szolgai követést előíró, mérlegelést kizáró utasítást tartalmaznak. Annak ellenére, hogy a törvényhozás jelentős súlyt képez a hatalommegosztás rendszerében, ez nem járhat a fékek és ellensúlyok rendszerében kulcspozíciót betöltő bírói hatalmi ág döntési önállóságának nemhogy illetéktelen korlátozásával, hanem egyértelmű kizárásával. A bíró bizonyosan képes (volna) megfelelő, önálló döntést hozni abban a tekintetben, hogy a különösen súlyos (egzisztenciális) következményekkel is járó felfüggesztést alkalmazza-e az eljárás alá vont személlyel szemben vagy sem. Itt éppen az aktuális eset szóban forgó összes körülményének bíróság (fegyelmi taács) általi mérlegelése nyújthatna objektív eligazítást a felfüggesztés alkalmazandósága tekintetében, nem pedig a végrehajtó hatalmi ág valamely szereplőjének és a kamarának az együttes utasítása. Ha az eljáró bíró az általa nem ismert szakkérdésben bizonytalannak érzi magát, van a lehetősége szakértő kirendelésére (akár a közigazgatás, akár a kamara képviselői közül), de a bizonyítékokat ebben az esetben is önállóan, saját meggyőződése szerint kell elbírálnia és döntését erre alapozva kell(ene) meghoznia. Nyilvánvaló, hogy mindezen a közjogi követelményre az alapul szolgáló szabályozás esélyt, módot se ad(ott).

Néhány korábbi alkotmánybíróági határozat releváns részeinek idézésével is alátámasztó mindez:

- „... A csak a törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítélkezésre, hanem - az Alkotmány határai és követelményei között maradó - független, folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget. Az ítélkezés ilyen értelemben vett függetlensége is megköveteli, hogy a bíróságok és a másik két hatalmi ág között ne jöjjön létre olyan politikailag meghatározott függés, mint a parlament és a kormány között. (Az utóbbi viszonyban viszont az egyoldalú - a kormányzó pártok politikája által meghatározott - politikai függés nem mond ellen a hatalmi ágak elválasztása alkotmányos elvének.) A bírói hatalom tehát független a másik két hatalmi ág politikai meghatározottságától és annak változásaitól, s ilyen értelemben állandó, folyamatos.” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256., 261-262.]”
- Ezt a gondolatot viszi tovább a következő megállapítás: „Az alkotmányellenes hatalomösszpontosítás veszélye az egyes hatalmi ágakat különbözőképpen és különböző mértékben érintheti, a bírói »túlhatalom« veszélye azonban a kontinentális jellegű jogrendszerekben eleve csekély. Az Alkotmánybíróóság álláspontja szerint a bírói hatalomkoncentráció - a bíróságoknak az államéletben betöltött sajátos szerepe folytán - kevésbé merülhet fel azokban az alkotmányos rendszerekben, amelyekben elkülönült alkotmánybíráskodás honosodott meg. Ezekben a rendszerekben a bírói hatalom fő megnyilvánulását jelentő ítélkezési tevékenységbe történő bármely külső beavatkozás sokkal súlyosabb fenyegetést jelent az alkotmányos berendezkedésre, mint a bírói hatalom esetleges túlsúlya. Ezért az alkotmányos biztosítékoknak alapvetően arra kell vonatkoznuk, hogy a bíróságok és a másik két hatalmi ág között ne jöjjön létre olyan politikailag meghatározott függés, mint a parlament és a kormány között.
Amíg tehát a végrehajtó hatalom korlátozását mind a parlamenti ellenőrzés intézményeinek megteremtésével, mind a közigazgatás bírói kontrolljának általánosság tételével indokolt és alkotmányosan szükséges biztosítani, addig a bírói hatalomba való külső beavatkozásnak szigorúbbak és alapvető garanciális elveken nyugvók az alkotmányos korlátai.” [17/1994. (III. 29.) AB határozat, ABH 1994, 85-86.]
- „A semleges bírói hatalom alkotmányos tényén és követelményén alapuló bírói függetlenség alapvetően az ítélkezés függetlenségében realizálódik. Az Alkotmány 50. § (3) bekezdése alapján a minden külső befolyástól független ítélkezés feltétel nélküli követelmény. A független ítélkezésben érvényesülő bírói függetlenség abban nyilvánul meg, hogy a bíróságok a másik két (politikai) hatalmi ág által kibocsátott jogszabályokat (törvényeket, rendeleteket) önállóan értelmezik, függetlenül a politikai változásoktól. „A „jogot” végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg. [Erősíti ezt az Alkotmány 50. § (2) bekezdése is, amely szerint a közigazgatási határozatok törvényességét bíróság ellenőrzi.] A csak törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítélkezésből, hanem - az Alkotmány határai és követelményei között maradó - független, folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget.” [38/1993. (V. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256., 263.]
- „A bírói függetlenséget biztosító „törvényeknek való alávetettség” alkotmányi tétele - amely egyben alkotmányi garanciája a bírói semlegességnek és a másik két hatalmi

ágtól való függetlenségnek „a folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás” révén - nem kizárólagos „alávetettséget”, hanem a bíró alkotmányos törvényeknek való alárendelését jelenti. A bíró ugyanis ítélkező tevékenysége során az alapul fekvő törvénnyel (más jogszabállyal) szemben megfogalmazhatja alkotmányossági aggályait: a bíró - a bírósági eljárás felfüggesztésével egy időben - kezdeményezheti az Alkotmánybíróság eljárását, ha az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során az alkalmazandó jogszabály (állami irányítás egyéb jogi eszköze) tekintetében alkotmányellenességet „észlel”. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény tehát biztosítja a bíró számára az Alkotmánybírósághoz fordulás jogát. [Abtv. 38. § (1) bekezdés.]”

- „A bírói függetlenség nem jelenti a bírói hatalom korlátlanágát. Törvényeknek, pontosabban szólva: az alkotmányos törvényeknek való alávettség egyben a bírói hatalom alkotmányos korlátját is jelenti. [19/1999. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1999, 150., 153.] Az Alkotmánybíróság - értelmezve a bírói függetlenség alkotmányos határait - megállapította, hogy a bírói függetlenség alkotmányos tartalmából nem következik, hogy az ítélkező tevékenységet megalapozó processzuális szabályok az igazságszolgáltatási eljárás más szereplőinek ne biztosíthatson kötelező bírói elbírálást igénylő indítványozási jogot. Nem ütközik az Alkotmány 50. § (3) bekezdésébe, ha „... az ügy érdemének jogerős eldöntésére hivatott bírót a törvény - különböző garanciális megfontolásokból - kötelezi, hogy az eljárás más szereplőjének indítványa, döntése alapján járjon el. A büntetőeljárásban ilyenek alapvetően a vádelvből, a bíróság vádhoz kötöttségéből adódó szabályok - Be. 209. §, 213. §; vagy például az eljárás személyének döntése az anyanyelv használatáról (tolmács) - Be. 80. §; egyes bizonyítási szabályok, (más szakértő kirendelése) - Be. 77. § (1), (3) és (4) bekezdés; a tanú döntése a mentességi jogáról - Be. 203. § (2) bekezdés; a súlyosítási tilalom - Be. 244. §.” (ABH 1999, 154.)
- „A bírói függetlenség nem zárja ki, hogy a törvényhozó a bírót a törvény útján egy bizonyos ítélet meghozatalára kényszerítse. Törvény a bíróságot meghatározott körülmények megléte esetén az ügyészi indítvány jóváhagyására kötelezheti. Ebben az esetben az ítélkezési döntés annak vizsgálatára korlátozódik, hogy a körülmények fennállnak-e és az ügyészi indítvány megfelel-e a törvényi feltételeknek (esetünkben éppen az objektív és világos törvényi feltételek hiányoznak a felfüggesztéshez).” [19/1999. (VI. 25.) AB határozat]
- „A bíró törvénynek való alárendeltségét túllépi, ha a törvény a bíróságot más állami szerv javaslatához oly módon köti, hogy a bíróság számára semmi sem marad, sem a tények meglétének vizsgálata, sem a jogi szempontok mérlegelése: a bírói eljárás már csak „más szerv döntésének formális megjelenítője”, és ez alkotmányellenes; de nem annyira a bírói függetlenség sérül, hanem mindenekelőtt a bírósági döntési jogkör üresedik ki.” [47/2003. (X. 27.) AB határozat]

Fentiekből következik, hogy a nem állami szervezeteknek – mint a politikai pártoknak, érdekképviseléseknek, vagy szakmai testületeknek – sem szabad a bírói ítélkezés tartalmára **döntő** befolyást gyakorolniuk.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R (94) 12. számú ajánlása szerint: „Az ítélkezés során a bírák függetlenek és biztosítani kell, hogy tevékenységüket akadályoztatástól mentesen és anélkül, hogy bárhonnán érkező, bármely indokból, közvetlenül, vagy közvetett indíttatásból, illetéktelen befolyástól, nyomásyakorlástól,

fenyegetéstől vagy beavatkozástól mentesen végezhessek. [...] A bírácoknak az eléjük terjesztett ügyekben teljesen szabadon, belső meggyőződésük és a tényállás saját maguk által történő értékelése szerint részrehajlásmentesen, valamint a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelően kell döntenük. A bírácok nem kötelezhetők a bírói hatalmon kívül álló személyeknek az eléjük terjesztett ügyek érdemi részéről számot adni.”

Véleményem szerint, a fenti okfejtés alapján belátható, hogy a Vht. 292. § (3) bekezdése a bírói függetlenség alaptörvényellenes sérelmét okozza.

2. A Vht. 292. § (3) bekezdése sérti az ártatlanság védelmét és a tisztességes eljáráshoz való jogot is.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerint:

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

Az Alkotmánybíróság a következők szerint értelmezte az ártatlanság védelmét:

Az ártatlanság védelme - egyesek szerint a bűnösség védelmének tilalma - alapján senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozatával nem állapította meg. Az Alkotmánybíróság szerint ez az Alkotmányból idézett tétel nem értelmezhető akként, hogy a bíróságok nem alkalmazhatnának bizonyos - alapjogokat is korlátozó - intézkedéseket gyanúsítottakkal szemben. Ilyen intézkedések, amelyek tehát nem sértik az Alkotmány rendelkezéseit: az őrizetbevétel, az elzárás, letartóztatás, a lakhelyelhagyási tilalom. [3/1998. (II. 11.) AB határozat, ABH 1998, 61.]

Az ártatlanság védelméből következik, hogy a bűnösség bizonyítása a büntetőügyben eljáró hatóságokat terheli [793/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 752.].

Az ártatlanság védelme eredendően a büntetőeljáráshoz kapcsolódik. Van azonban azon túlmutató érvényessége is. A Római Egyezmény értelmezése szerint az kiterjed más típusú eljárásokra is, mint például a közigazgatási, a fegyelmi, a szabálysértési ügyekre is.

A fentiek szerint a Vht. 292. § (3) bekezdésében foglalt kategórikus utasítás és döntés - a bírói határozat tartalmára nézve - a jelen beadvány 1. pontjában kifejtettekre is figyelemmel kizárja az ártatlanság védelmének bíróság általi kizárólagos megdönthetőségét (mint alkotmányos elvet), és ehelyett a Kamara és a Miniszter véleményére alapozva a komoly egzisztenciális következményeket is magával vonó felfüggesztés kötelező alkalmazását rendeli el. Sajnos, rejtve marad, hogy e jogalkotói megoldásnak mi lehet az alkotmányos indoka: szemben az Alaptörvény egyértelmű tételeivel?!

Az Alkotmánybíróság a 8/2004. (III.25.) AB határozatban megállapította, hogy „a fegyelmi eljárások során is érvényesülniük kell a tisztességes eljárás

követelményeinek.” A döntéshozatali eljárásrend hasonlósága miatt analógiaként hivatkozunk a 19/1999. (VI. 25.) AB határozat egyes megállapításait:

„A vádemelést követően az eljárási kényszerselekmények bírói elrendelésének és fenntartásának bírói hatásköre természetesen következik abból, hogy – a vádhoz kötöttség korlátai között – az eljárás bírósági szakaszában az “ügy urává” a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság válik. Ahhoz az alkotmányossági követelményhez tehát, hogy az előzetes letartóztatásra, mint a személyi szabadságnak a jogerős ügydöntő határozatot megelőző elvonására csak bíróság legyen jogosult, társul a büntető eljárás felépítésének logikája is, ami szerint az első fokú, bűnösséget megállapító, de nem jogerős ítéletet követően az előzetes letartóztatás elrendelése vagy fenntartása kérdésében csak a bíróság dönthet, nem pedig az első fokú eljárásban addig vádképviselőt ellátó ügyész.

Ez a követelmény nem kerülhető meg azzal a megoldással, hogy a szándékos bűncselekmény miatt legalább három évi végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén formálisan ugyan a bíróság rendeli el vagy tartja fenn az előzetes letartóztatást, azonban ilyen döntésre az ügyész indítványa alapján köteles. Ez a szabály a törvényhozó részéről a bírói hatáskör teljes kiüresítése, annak teljes mértékű elvonása, az ügyész számára pedig olyan jogkör megteremtése, amely őt az Alkotmány 55. § (2) bekezdéséből következően a vádemelést megelőző eljárási szakaszban sem illeti meg.”

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a *Sporrong and Lönnroth v. Sweden* ügyben (judgment of 23 September 1982, Series A no. 52.) megállapította, hogy a bírósági eljárásnak olyannak kell lennie, amely alkalmas a jogvita vagy a vád érdemi elbírálására, államigazgatási szerv döntésének megtámadása esetén pedig érdemi felülvizsgálatra. A Vht. támadott, kategórikus szabályozása e követelménynek sem az alapeljárásban, sem a jogorvoslati szakban nem tesz eleget.

A Vht. kifogásolt szabályozása – a felfüggesztés kontextusában - csorbát szenved az eljárási határidők szabályozatlansága tekintetében is. Ez pedig a már jelzett II/3484/2012. sz. AB-határozatban más összefüggésben írt alaptörvény-sértő mulasztás hivatalbóli megállapíthatóságát veti fel. Minderre tekintettel hivatkozom az Európai Bíróságnak az F-40/05. sz. Marta Andreasen kontra az Európai Közösségek Bizottsága ügyben hozott ítéletére, amely szerint:

„5. A fegyelmi eljárás alatt álló tisztviselővel szemben alkalmazható felfüggesztés intézkedés a természeténél fogva ideiglenes jellegű, és mint ilyen, nem fegyelmi intézkedés, ezért nem jön számításba a *ne bis in idem* elv alkalmazása során, amely elvet kifejezetten rögzítették a személyzeti szabályzatnak a tisztviselők fegyelmi szabályozására vonatkozó rendelkezéseiben.

(lásd a 181–183. pontot)

Hivatkozás:

a Bíróság C-308/04. P. sz., SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2006. június 29-én hozott ítéletének (EBHT 2006., I-5977. o.) 26. pontja;

az Elsőfokú Bíróság T-333/99. sz., X kontra BCE ügyben 2001. október 18-án hozott ítéletének (EBHT 2001., II-3021. o.) 149. és 151. pontja.

6. A 2004. május 1-jén hatályba lépett személyzeti szabályzat IX. melléklete 24. cikkének (2) bekezdése annak kimondásával, hogy a felfüggesztett tisztviselő helyzetét a felfüggesztés hatálybalépésének napjától számított hat hónapon belül véglegesen rendezni kell, és amennyiben ezen határidőn belül nem hoznak ilyen

határozatot, az érintett tisztviselő ismét teljes díjazásának folyósítására jogosult, annak megakadályozására irányul, hogy a fegyelmi eljárás alatt álló tisztviselőt több mint hat hónapig anélkül foszthassák meg a díjazásától, hogy az ügyében határozatot hoznának. Ebből következően ez a határidő csak elévülési jellegű, olyan értelemben, hogy annak lejártá után a tisztviselő újból a teljes díjazását kapja. Ugyanakkor az a tény, hogy a kinevezésre jogosult hatóság a kérdéses határidőn belül nem hozott végleges határozatot e tisztviselő ügyében, nem eredményezheti a tisztviselővel szembeni fegyelmi eljárást befejező határozat jogellenességének megállapítását.

(lásd a 189. és 190. pontot)

Hivatkozás:

az Elsőfokú Bíróság T-549/93. sz., D kontra Bizottság ügyben 1995. január 26-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 1995., I-A-13. o. és II-43. o.) 32. és 33. pontja, valamint T-121/99. sz., Irving kontra Bizottság ügyben 2000. május 16-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2000., I-A-85. o. és II-357. o.) 49. pontja.

7. Jóllehet a fegyelmi eljárás lefolytatására meghatározott határidők nem elévülési jellegűek, azok kifejezik a gondos ügyintézés azon szabályát, amelynek célja – mind az adminisztráció, mind a tisztviselők érdekében – az indokolatlan késedelem elkerülése a fegyelmi eljárást befejező határozat elfogadásakor. Ezért a fegyelmi hatóságnak körültekintően kell lefolytatnia a fegyelmi eljárást, és úgy kell eljárnia, hogy minden további jogi aktus az előzőhöz képest ésszerű határidőn belül meghozzon. Ezen határidő be nem tartása – amely kizárólag az ügy sajátos körülményeinek figyelembevételével ítélt meg – a határidőn túl elfogadott aktus megsemmisítését vonhatja maga után mind a korábbi személyzeti szabályzat, mind annak 2004. május 1-je óta hatályos változata értelmében.

(lásd a 194. és 195. pontot)

Hivatkozás:

a Bíróság 13/69. sz., Van Eick kontra Bizottság ügyben 1970. február 4-én hozott ítéletének (EBHT 1970., 3. o.) 4. pontja, 228/83. sz., F. kontra Bizottság ügyben 1985. január 29-én hozott ítéletének (EBHT 1985., 275. o.) 30. pontja, valamint 175/86. és 209/86. sz., M. kontra Tanács egyesített ügyekben 1988. április 19-én hozott ítéletének (EBHT 1988., 1891. o.) 16. pontja;

az Elsőfokú Bíróság a fent hivatkozott De Compte kontra Parlament ügyben hozott ítéletének 88. pontja; fent hivatkozott D kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 25. pontja; T-197/00. sz., Onidi kontra Bizottság ügyben 2002. május 30-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2002., I-A-69. o. és II-325. o.) 91. pontja, valamint T-307/01. sz., François kontra Bizottság ügyben 2004. június 10-én hozott ítéletének (EBHT 2004., II-1669. o.) 47. pontja.

8. A hivatalvesztés intézkedést kiszabó határozat az intézmény részéről szükségszerűen súlyos megfontolásokat foglal magában tekintettel az abból eredő komoly és visszavonhatatlan következményekre. Az intézmény ebben a tekintetben széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, és a bírósági felülvizsgálat annak ellenőrzésére korlátozódik, hogy a tényállást helytállóan állapították-e meg, és hogy a tényállás értékelése során nem történt-e nyilvánvaló hiba.”

Az Elsőfokú Bíróság harmadik tanácsának 2004. december 16-án a *T-120/01. és T-300/01. sz. egyesített ügyekben (Carlo De Nicola kontra Európai Beruházási Bank)* hozott ítélete szerint:

6. A védelemhez való jog tiszteletben tartása minden, valamely személlyel szemben indított és számára sérelmet okozó aktus elfogadását eredményezhető eljárásban a közösségi jog alapvető elvének minősül, amelyet erre vonatkozó kifejezett rendelkezés hiányában is be kell tartani.

„Az EBB személyzeti szabályzatának 39. cikke alapján elfogadott, az EBB valamely alkalmazottjának felfüggesztéséről rendelkező határozat sérelmet okozó aktusnak

minősül, és noha az ilyen határozatot valamilyen súlyos kötelezettségzegés elkövetésére való hivatkozás miatt rendszerint sürgősséggel kell meghozni, a védelemhez való jog tiszteletben tartásával kell elfogadni. Következésképpen megfelelően alátámasztott különleges körülmények hiányában a felfüggesztő határozatot csak azt követően lehet elfogadni, hogy az alkalmazott számára biztosították, hogy megfelelően ismertethesse a vele szemben felhozott azon terhelő bizonyítékokkal kapcsolatos álláspontját, amelyekre az illetékes hatóság e határozatát alapítani szándékozik. Csak különleges körülmények esetén bizonyulhat a gyakorlatban lehetetlennek vagy a szolgálati érdekekkel összeegyeztethetetlennek, hogy a felfüggesztő intézkedés elrendelése előtt meghallgatást tartsanak. Ilyen körülmények esetén a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvéből származó követelményeknek úgy lehet eleget tenni, hogy a felfüggesztő határozatot követő legrövidebb időn belül meghallgatják az érintett alkalmazottat.”

Továbbá:

„10. Az EBB alkalmazottjával szemben az azonnali hatályú és távozási díj nélkül, súlyos okból történő elbocsátás szankcióját kiszabó határozattal szükségképpen együttjár az, hogy az EBB – figyelembe véve az érintett számára komoly és visszavonhatatlan következményeket – kényes megállapításokat tesz. Az EBB ebből a szempontból széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, és a bírósági felülvizsgálat csak az alapul vett tények tárgyi pontosságának, valamint a tények értékelése során elkövetett nyilvánvaló hiba hiányának a vizsgálatára korlátozódik.”

A fentiek alapján, alkotmányjogi álláspontom szerint levonható a következtetés, hogy a Vht. 292. § (3) bekezdésében foglalt, a Kamara és a Miniszter részére biztosított jogosítvány alaptörvény ellenes. Tovább menve, sajnálatosan ugyanez áll a fenntartás és mérlegelés nélkül a hibás jogot követő két bírósági döntésre is, mivel azok sem a fenti elvi határozatokból fakadó követelményeknek, sem az Alaptörvénynek a jelen beadványban hivatkozott rendelkezéseinek nem felelnek meg.

Jelzést és értelmezést kíván itt még az Abtv. 26-29. §-sainak relevanciája, s a belőlük fakadó döntés fajtája, módja is. A Megbízóm ügyében és érdekében készült mindkét indítvány igazolta az Abtv. 26-27. §-sában foglalt feltételek fennálltát. Az Abtv. 28. § módot ad az Alkotmánybíróságnak arra, hogy az előbbi körre nézve benyújtott indítvány mentén a támadott jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját is megvizsgálja. Az Abtv. 29. § pedig a befogadás emelt közjogi feltételeit rendezi, mely esetünkben adott. Az Alaptörvény ellenesség remélt megállapítása esetére az Abtv. kétféle jogkövetkezményt nyújt: a 43. § szerinti megsemmisítést a bírósági döntésekre kiterjedően, ill. a 45. § (2) bekezdés szerinti alkalmazási tilalom megállapítását. Határozott, bár alternatív indítványom mindkét kedvező lehetőséggel, petitummal számol.

A Megbízóm nevében is tisztelettel várom és köszönöm a T. Alkotmánybíróság döntését.
Az ügyrendnek megfelelő megbízói adatvédelmi nyilatkozat ebben az esetben negatív.

Budapest, 2013. június 30. *Tisztelettel:*

